

ASOCIACE TELEVIZNÍCH
ORGANIZACÍ

Ochrana dětí a mladistvých a zpřístupňování pořadů handicapovaným v televizním vysílání z pohledu revize Směrnice a platné právní úpravy včetně úvah o možné změně zákona o vysílání

Určeno pro účastníky konference Mediální reflexe, Telč 17.9. 2019

© Markéta Havlová, 2019

Asociace televizních organizací

- Asociace televizních organizací (ATO) je zájmovým sdružením právnických osob. Založena v roce 1997.
- Řádnými členy ATO jsou Česká televize, FTV Prima, TV Nova, Asociace mediálních agentur, Óčko, Atmedia. ATO má i přidružené členy.
- Předmětem činnosti ATO je zajišťování společného elektronického měření sledovanosti televize v České republice metodou TV metrů, obchodní využívání výsledků PCEM, propagační a reklamní činnost, vydavatelská a nakladatelská činnost, analýzy, projednávání technicko-standardizačních a legislativně-právních opatření v oblasti provozování vysílání, které jsou ve společném zájmu členů a samoregulační činnost.

Ochrana dětí a mladistvých

Platná právní úprava, týkající se **obsahu pořadů**

- § 32 odst. 1 písm. e) – nezařazovat do vysílání pořady, které **mohou vážně narušit** fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých zejména tím, že obsahují **pornografii** nebo **hrubé samoučelné násilí**
- § 32 odst. 1 písm. g) – nezařazovat v době **od 6.00 do 22.00 hodin** pořady a upoutávky, které **by mohly ohrozit** fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých
- § 32 odst. 1 písm. h) - zajistit, aby rozhlasovému nebo televiznímu vysílání pořadů, na které se vztahuje ustanovení písm.g) bezprostředně **předcházelo slovní upozornění** na nevhodnost pořadu pro děti a mladistvé a aby pořad, který by mohl ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých, byl označen v případě televizního vysílání **obrazovým symbolem upozorňujícím** na jeho nevhodnost pro děti a mladistvé po celou dobu jeho vysílání
- § 32 odst. 1 písm. j) nezařazovat do programů pořady a reklamy, které obsahují **vulgarismy** a nadávky, kromě uměleckých děl, v nichž je to z hlediska líčeného kontextu nutné; taková díla je však možné vysílat v době od 22.00 hodin do 6.00 hodin druhého dne.

§ 32 odst. 5 – povinnosti uvedené v odst. 1 ve vztahu k pořadům je provozovatel vysílání povinen plnit rovněž ve vztahu ke všem dalším částem vysílání, nestanoví-li zákon jinak.

Ochrana dětí a mladistvých

Ústavní ochrana a ochrana z mezinárodních smluv

Čl. 17 Listiny základních práv a svobod – možnost omezit svobodu projevu

Čl. 32 odst. 1 věta druhá Listiny – zvláštní ochrana dětí a mladistvých je zaručena

Čl. 17 Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.) – blaho dítěte

Čl. 6a revidované směrnice

Judikatura do r. 2018

- **Chráněný zájem** - zvláštní ochrana dětí a mladistvých v oblasti působení médií
- **Objektivní stránka věci** – zařadí ve vymezené době do vysílání pořad, který svým obsahem, vyzněním, ať dílčích sekvencí nebo celku, zakládá možnost ohrožení chráněného zájmu

Zákony - vývoj

- Rok 1991. zák. č. 468/**1991** Sb. (29 paragrafů) - § 5 odst. 2 písm. c) – nezařazovat v době **od 6.00 do 22.00 hodin** pořady, které by mohly ohrozit psychický nebo morální vývoj dětí a mladistvých (pokuta do 1 mil. Kč)
- Rok 2001. Zák. č. 231/**2001** Sb. - § 32 odst. 1 písm. g) - nezařazovat v době od **6.00 hodin do 22.00 hodin** pořady **a upoutávky**, které by mohly ohrozit **fyzický**, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých; (pokuta do 10 mil. Kč)
- Rok 2020?

Ochrana dětí a mladistvých v pořadech. Pornografie, hrubé samoučelné násilí. Revize směrnice princip nezměnila.

§ 32 odst. 1 písm. e) – nezařazovat do vysílání pořady, které mohou **vážně** narušit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých zejména tím, že obsahují pornografii nebo hrubé samoučelné násilí

Nový článek revidované Směrnice 6a – stejný princip – nejškodlivější obsah jako je pornografie nebo bezdůvodné násilí - nejpřísnější opatření.

ATO doporučuje ponechat stávající dikci, která se v praxi osvědčila a je zaužívána. Jde o to, odlišit nejškodlivější obsah.

Ochrana dětí a mladistvých v pořadech a vymezená doba. Co změnila revize směrnice.

§ 32 odst. 1 písm. g) – nezařazovat v době **od 6.00 do 22.00 hodin** pořady a upoutávky, které **by mohly ohrozit** fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých

Revidovaná Směrnice, čl. 6a odst. 2 stanoví: „ Členské státy přijmou vhodná opatření, která zajistí, aby audiovizuální mediální služby..., které by mohly narušit tělesný, duševní nebo mravní vývoj nezletilých osob, byly dostupné pouze tak, **aby je nezletilé osoby neměly možnost běžně vidět nebo slyšet.** Tato opatření mohou zahrnovat **volbu doby vysílání**, nástroje pro ověřování věku nebo jiná technická opatření. **Musí být úměrná možné újmě vyplývající z daného pořadu.**

ATO – diskuze, zda uvedenou hranici neposunout k 21.00 hodině. Směrnice z roku 2010 ani revize Směrnice z roku 2018 časový rozsah nestanoví.

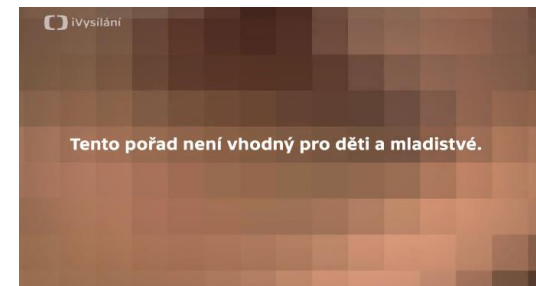
- Kdo by to měl posoudit – sociologie, pedagogika, psychologie, psychiatrie.
- Důvod – situace ve společnosti se změnila, dnes je většina dětí na internetu.
- Pokud ne posun hranice, pak explicitně do zákona uvážení správního orgánu.
- Piktogramy jen v uvedené době. Případně časová pásma.

Ochrana dětí a mladistvých v pořadech. Slovní a obrazové upozornění.

§ 32 odst. 1 písm. h) - zajistit, aby rozhlasovému nebo televiznímu vysílání pořadů, na které se vztahuje ustanovení písm. g), bezprostředně **předcházelo slovní upozornění** na nevhodnost pořadu pro děti a mladistvé a aby pořad, který by mohl ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých, byl označen v případě televizního vysílání **obrazovým symbolem upozorňujícím** na jeho nevhodnost pro děti a mladistvé po celou dobu jeho vysílání

(pro zakódované vysílání neplatí)

- Směrnice z roku 2010 (před revizí) však říká cit.: „je ohlašovalo zvukové upozornění **nebo** aby je během celého vysílání označovaly obrazové prostředky“.
- Hvězdička v českých poměrech.

Ochrana dětí a mladistvých v pořadech a označování obsahu. Co změnila směrnice. Diskuze v ATO.

Revidovaná směrnice nově stanoví v čl. 6a odst. 3

- Členské státy zajistí, aby poskytovatelé mediálních služeb poskytovali divákům **dostatečné informace o obsahu**, který by mohl narušit tělesný, duševní nebo mravní vývoj nezletilých osob. Za tímto účelem poskytovatelé mediálních služeb využívají **system popisující potenciálně škodlivou povahu obsahu audiovizuální mediální služby**. Členské státy podporují využívání koregulace.

Diskuze v rámci ATO:

- Význam samoregulace - **systematicnost** a nikoliv nahodilost
- Podpora samoregulace, shoda ve výčtu závadných prvků. Zatím neukončená diskuze kolem piktogramů
- Ne zpravodajství a politická publicistika, sportovní přenosy a koncerty
- Samoregulace reklamy spíše pro asociace v oblasti reklamy.
- **Legislativní pojistky**
 - Kodexy samoregulace pořadů. Kodexy certifikovány Radou RTV. Certifikace garantuje, že jde o oblast, kde je samoregulace přípustná a že obsahuje účinné mechanismy. Pravidelné vyhodnocování Kodexů.
 - nové a jiné přestupky pro subjekty podléhající samoregulaci – označení pořadu chybným piktogramem nebo pořad se závadným obsahem neoznačí vůbec. Nikoliv v plné míře jako dosud.
 - Subjekty, které nepřistoupí k samoregulaci, budou i nadále podléhat regulaci Rady RTV v plné míře, včetně přestupků. Stejně tak, pokud subjekt bude opakovaně porušovat samoregulační Kodex.
- EPG a zatím omezené zobrazovací možnosti.

Ochrana dětí a mladistvých v pořadech a zkušenosti České televize

- Rok 2014, Česká televize – interní předpis o klasifikaci pořadů a jejich označování
- Propojeno s elektronickým systémem PROVYS
- Odpovědnost dramaturg (možnost porady právník, psycholog, pedagog, lékař)
- Sleduje a klasifikuje závadné prvky v pořadech

Sleduje tyto závadné prvky

- Násilí
- Sex
- Strach a děsy
- Alkohol a drogy
- Vulgarismy

Závadný prvek v kontextu

Ne zpravodajství, ne koncerty, ne sportovní přenosy

Po 2 letech nebo po změně aktuální judikatury lze překlasifikovat

Piktogram věku od 20 do 22 hodin, pořady od 15 let věku, je-li obsah pořadu v zájmu těchto osob.

Program ČT:D používá piktogramy věku 8+, 10+ a 12+

Pornografie a hrubé samoučelné násilí – pořady s těmito prvky se do vysílání nezařazují

Ochrana dětí a mladistvých v pořadech a vulgarismy

§ 32 odst. 1 písm. j) nezařazovat do programů pořady a reklamy, které obsahují **vulgarismy** a nadávky, kromě uměleckých děl, v nichž je to z hlediska líčeného kontextu nutné; taková díla je však možné vysílat v době od 22.00 hodin do 6.00 hodin druhého dne.

- Jde o specifickou českou úpravu nežádoucího jevu. Smysl oddělit jednání podle § 32 odst. 1 písm. g) a § 32 odst. 1 písm. j) – cíl. Nadále rozlišovat závadné jednání, na které Rada RTV upozorní a závadná jednání závažnější, kde je možno uložit pokutu.

V rámci ATO jsme se shodli, že vulgarismy je třeba i nadále omezit, nicméně s ohledem na praktické zkušenosti doporučujeme text zákona pozměnit tak, že bude znít:

§ 32 odst. 1 písm. j) nezařazovat do programů pořady, které obsahují **vulgarismy**, kromě uměleckých děl, v nichž je to z hlediska líčeného kontextu nutné; taková díla je však možné vysílat v době **od 20.00 hodin** do 6.00 hodin druhého dne.

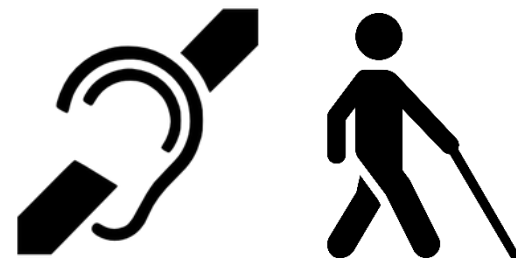
Důvody – historicky vyčleněno z § 32 odst. 1 g), pouze upozornění. Vypuštění slovo „reklamy“, neboť odkaz je v § 32 odst. 2. Vypuštění slova „nadávky“, protože „ty bačkorko“ nebo „prasopes“, „tydýt“, je ve společnosti tolerováno. Dále dát možnost pro vysílání uměleckých děl od 20.00 hodin.

Ochrana dětí a mladistvých v pořadech a ochrana osobních údajů. Co změnila revize směrnice.

Revize směrnice nově stanoví čl. 6a odst. 2

- **Ochrana osobních údajů** dětí a mladistvých – osobní údaje získané z titulu ověřování věku nesmějí být shromažďovány pro účely přímého marketingu, profilování a reklamy zaměřené na základě chování.
- **ATO** doporučuje řešit spíše v zákoně o zpracování o osobních údajů.

Ochrana zdravotně postižených osob

- **Směrnice EU a Rady 2010/13/EU ve znění revize směrnice 2018/1808/EU ze dne 14. listopadu 2018**

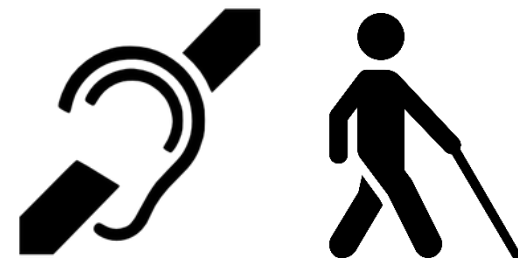
- vztahuje se na **obsah** audiovizuálních mediálních služeb
- Nové znění čl. 7, recitál 22,23,24
- **Transpozice do 19. září 2020.**

- **Směrnice EU a Rady 2019/882/EU** ze dne 17. dubna 2019, o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb „zpřístupňovací“

- vztahuje se na výrobce, dovozce, distributory, poskytovatele služeb
- vztahuje se na služby poskytující **přístup** k audiovizuálním mediálním službám např. na EPG
- **Transpozice do 28. června 2022**, přičemž pravidla se uplatní až od 28. června 2025.

- souvislosti

Ochrana zdravotně postižených osob – vývoj právní úpravy v oblasti vysílání

Rok 1991

- Zák. č. 498/1991 Sb. – žádnou povinnost neobsahoval
- Zák. č. 483/1991 Sb. - žádnou povinnost neobsahoval

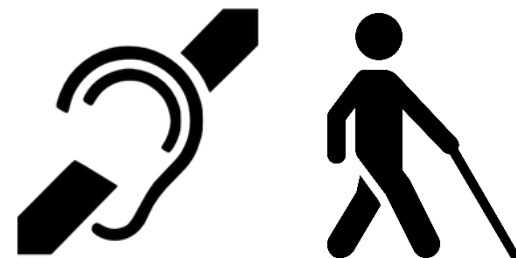
Rok 2001

- Zák. č. 39/2001 Sb., změna zákona o České televizi, 70% vysílaných pořadů opatřit titulky pro sluchově postižené. V té době vysílala ČT program ČT1, ČT2
- Zák. č. 231/2001 Sb., povinnost pro provozovatele vysílání ze zákona opatřit 70% vysílaných pořadů, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak, povinnost provozovatele s licenci opatřit 15% vysílaných pořadů titulky pro sluchově postižené. Provozovatelé s licenci vysílali analogově.

Rok 2010

- Zák. č. 132/2010 Sb., rozšíření povinností provozovatelů celoplošného televizního vysílání
 - s licenci opatřit alespoň 15% vysílaných pořadů skrytými nebo otevřenými titulky pro osoby se sluchovým postižením a alespoň **2 % vysílaných pořadů zpřístupnit pro osoby se zrakovým postižením**
 - ze zákona opatřit alespoň 70 % vysílaných pořadů skrytými nebo otevřenými titulky a alespoň 2 % vysílaných pořadů vyrobit v českém znakovém jazyce nebo simultánně tlumočit do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením a zpřístupnit alespoň **10 % vysílaných pořadů pro osoby se zrakovým postižením.**

Ochrana zdravotně postižených osob – vývoj právní úpravy v oblasti vysílání

Rok 2010

- **Směrnice o audiovizuálních mediálních službách č. 2010/13/EU, recitál 46**

Právo osob se zdravotním postižením a starších osob podílet se na společenském a kulturním životě Unie a začlenit se do něj je neoddělitelně spjato s poskytováním dostupných audiovizuálních mediálních služeb. Prostředky k zajištění dostupnosti zahrnují mimo jiné znakovou řeč, titulkování, zvukový popis a snadno srozumitelnou orientaci v nabídce.

- **Článek 7**

Členské státy vyzvou poskytovatele mediálních služeb spadající do jejich pravomoci, aby zajistili **postupné** zpřístupnění svých služeb osobám se zrakovým nebo sluchovým postižením.

- Rada RTV

- nejprve upozornění, pak zahájení správních řízení se všemi provozovateli celoplošného televizního vysílání
- Povinnost je třeba splnit pro každý program zvlášť
- Za zpřístupnění pořadů pro osoby se zrakovým postižením se považují především audiopopisy

Revize Směrnice č. 2018/1808 ze dne 14.listopadu 2018

Rok 2018

Článek 7 je klíčový a plně nahradil článek 7 Směrnice z roku 2010

A k tomu recital 22, 23, 24

Služby poskytované poskytovateli mediálních služeb mají být pomocí přiměřených opatření **trvale a postupně zpřístupňovány** osobám se zdravotním postižením

Poskytovatelé mediálních služeb mají pravidelně **informovat vnitrostátní regulační orgány** nebo subjekty o provádění opatření v odst. 1. Členské státy podají Komisi do 19. prosince 2022 a poté každé 3 roky zprávu o provádění odstavce 1.

Státy podpoří poskytovatele mediálních služeb, aby vypracovali **akční plány v oblasti přístupnosti** s ohledem na trvalé postupné zpřístupňování svých služeb osobám se zdravotním postižením. Každý takový akční plán je oznámen vnitrostátním regulačním orgánům nebo subjektům.

Členský stát určí jednotný veřejně přístupný **on-line kontaktní bod pro poskytování informací a přijímání stížností ohledně potíží s přístupností** uvedených v tomto článku, který je snadno dostupný, a to i pro osoby se zdravotním postižením.

Členské státy zajistí, aby **informace o mimořádných událostech**, včetně veřejných sdělení a oznámení v případě přírodních katastrof, které jsou zpřístupňovány veřejnosti pomocí audiovizuálních mediálních služeb, byly poskytovány tak, aby byly přístupné pro osoby se zdravotním postižením.

Revize Směrnice č. 2018/1808 ze dne 14.listopadu 2018 , recitál 22

Recital 22

- Zajištění přístupnosti audiovizuálního obsahu je nezbytným předpokladem v souvislosti se závazky přijatými **podle Úmluvy OSN** o právech osob se zdravotním postižením.
- V souvislosti se Směrnicí z roku 2010 by měl být **pojem „osoby se zdravotním postižením“** vykládán s ohledem na povahu služeb zahrnutých uvedenou směrnicí, kterými jsou audiovizuální mediální služby. Je zde zopakována věta z recitálu 44 uvedené směrnice: *Právo osob se zdravotním postižením a starších osob podílet se na společenském a kulturním životě Unie a začlenit se do něj je neoddělitelně spjata s poskytováním dostupných audiovizuálních mediálních služeb.* Členské státy by měly bez zbytečného odkladu zajistit, aby poskytovatelé mediálních služeb aktivně usilovali o zpřístupnění obsahu osobám se zdravotním postižením, **zejména** se zrakovým nebo sluchovým postižením.
- Požadavky na přístupnost by měly být splněny prostřednictvím **postupného** a **plynulého** procesu s přihlédnutím k **praktickým a nevyhnutelným omezením** , která by mohla zabránit plné přístupnosti jako v případě pořadů nebo událostí vysílaných v reálném čase.
- Aby mohly členské státy měřit pokrok, jehož poskytovatelé služeb dosáhli v souvislosti s postupným zpřístupňováním svých služeb osobám se zrakovým nebo sluchovým postižením, měly by od poskytovatelů mediálních služeb požadovat pravidelné zprávy.

Revize Směrnice č. 2018/1808 ze dne 14.listopadu 2018 , recitál 23, 24

Recital 23

- Prostředky k zajištění dostupnosti zahrnují mimo jiné znakový jazyk, titulkování pro neslyšící a nedoslýchavé osoby, mluvené titulky a zvukový popis.
- Směrnice **se nemá však vztahovat na prvky či služby**, které poskytují přístup k audiovizuálním mediálním službám a prvky přístupnosti EPG. Uvedená směrnice se tudíž nedotýká právních předpisů EU zaměřených na harmonizaci dostupnosti služeb poskytujících přístup k audiovizuálním mediálním službám, jako jsou **internetové stránky, on-line aplikace a EPG nebo poskytování informací o přístupnosti v dostupných formátech**.

Recital 24

- Poskytnutí **informací o mimořádných událostech** způsobem, jenž by byl přístupný osobám se zdravotním postižením, nemusí být v některých případech **možné**.
- Takové výjimečné případy by však **neměly bránit zpřístupňování informací o mimořádných událostech pomocí audiovizuálních mediálních služeb**.

Směrnice EU a Rady 2019/882/EU zpřístupňovací

Obecné požadavky na přístupnost všech výrobků a služeb, na které se směrnice vztahuje

- Výrobky musí být navrhovány a vyráběny takovým způsobem, aby bylo maximalizováno jejich předvídatelné použití osobami se zdravotním postižením
- Výrobek včetně svého uživatelského rozhraní musí mít vlastnosti, prvky a funkce, které osobám se zdravotním postižením umožňují přístup k výrobku, jeho vnímání, obsluhu, porozumění mu a jeho ovládání.

Dodatečné požadavky na přístupnost k audiovizuálním mediálním službám

- Poskytování **EPG**, jež jsou vnímatelné, ovladatelné, srozumitelné a stabilní a poskytují informace o dostupnosti přístupnosti
- Zajistit, aby **prvky přístupnosti** (služby přístupu) **audiovizuálních mediálních služeb** (titulky pro neslyšící a nedoslýchavé, zvukový popis obrazu, mluvené titulky nebo tlumočení do znakového jazyka) byly přenášeny v odpovídající **kvalitě** pro přesné zobrazení a **synchronizovány** se zvukem a videem, a současně umožňovaly uživateli **ovládání** jejich zobrazení a používání.

Příklady uvedené v příloze 1 Směrnice (mj. zajistit, aby si nevidomá osoba mohla zvolit programy v televizi)

Uvážlivost při změně zákona

V rámci **ATO** jsme se shodli v tom:

- Vysílání již přísněji neregulovat. Ustanovení, která fungují v praxi, neměnit. Ale vytvořit v zákoně větší prostor pro samoregulaci resp. koregulaci

Paragraf se snadno vytvoří, ale je třeba uvážit, že každá změna něco stojí

- Jednorázové náklady na pochopení legislativy
- Náklady spojené s odbornou přípravou lidských zdrojů
- Náklady spojené s poradenstvím
- Náklady spojené s vývojem a výrobou (např. piktogramy, jak začlenit, titulky)
- Náklady spojené s testováním
- Náklady vzniklé následně během výrobního procesu

Závěr

ato@ato.cz

Děkuji za pozornost